

Godišnji izvještaj o radu 2018.

Osobna iskaznica Rode

Roda je osnovana 2001. godine i djeluje na području Republike Hrvatske kroz razvijenu mrežu projekata i aktivnosti koje provode članice i članovi udruge (+200) na volonterskoj osnovi.

Najveća snaga udruge su naše volonterke i volonteri, uz čiji se angažman Roda razvila u važnu, prepoznatu i relevantnu organizaciju koja provodi brojne programe i projekte u zajednici i zagovara promjene u sistemu.

Od osnutka do danas smo svojim projektima i programima, adhoc aktivnostima i zagovaranjima za prava roditelja i djece utjecale na pozitivne promjene u stavovima javnosti, kao i na promjene unutar sustava: stvaranje strukturnih i zakonskih okvira za promjene dosadašnje prakse.

Roda je svojim djelovanjem postala bitan dionik u Republici Hrvatskoj u područjima ostvarivanja prava na adekvatnu roditeljsku naknadu i prava na roditeljski dopust, medicinski potpomognute oplodnje, trudnoće i poboljšanja uvjeta rađanja, promociji, edukaciji i savjetovanju o dojenju, edukaciji i podršci roditeljima i budućim roditeljima, sigurnosti djece u prometu, podršci djeci čiji su roditelji u zatvorima.

Centralno smo mjesto gdje se trudnice, roditelje i roditelji mogu obratiti za informacije s područja na kojima djelujemo, kao i iznošenje iskustava, primjedbi i pritužbi.

Okruženje u kojem smo radile tijekom 2018.

U 2018. nastavljena su negativna kretanja u gotovo svim područjima javnih politika koje su od interesa za naše ciljane skupine.

Unatoč najavama niza mjera koje bi trebale poboljšati socijalno-ekonomski položaj građana i zaustaviti iseljavanje, izostaju dugoročne i sveobuhvatne mjere. U 2018. nastavljen je snažan trend iseljavanja iz Hrvatske, pri čemu iseljeni građani kao najčešće razloge navode neorganiziranu i loše vođenu državu, beznađe, besperspektivnost zemlje, zapošljavanje podobnih, korupciju i kriminal u svim segmentima društva, okrenutost prošlosti, nedostatak perspektive za svoju obitelj i djecu, te rastući primitivizam, vjersku netoleranciju i nacionalizam te neprovođenje potrebnih promjena u državi.

Unatoč najavljenim mjerama aktivne politike zapošljavanja, žene i u 2018. godini čine veći udio nezaposlenog stanovništva, pri čemu su na tržištu rada posebno ugrožene trudnice, žene starije od 40 godina, samohrane majke i žene s invaliditetom. Preko ugovora o radu na određeno vrijeme u Hrvatskoj je prošle godine bila zaposlena jedna od četiri zaposlene osobe, što je dva puta više od prosjeka EU. Žene i mladi se češće zapošljavaju putem ugovora na određeno vrijeme i ugovora o ustupanju radnika.

Mladi se stoga rijetko odvažavaju zasnovati obitelj u okolnostima nesigurnosti (od zapošljavanja, osiguranja stambenih uvjeta, preko slabe zaštite radnika, ograničenih mogućnosti profesionalnog razvoja, nerazumijevanja potreba zaposlenih roditelja do izostanka adekvatne podrške društva u ostvarenju ravnoteže poslovnog i obiteljskog života), i rijetko odlučuju na proširenje obitelji.

U području predškolskog odgoja, Hrvatska je prema podacima Eurostata po uključenosti djece u predškolski odgoj znatno ispod prosjeka EU (u RH predškolski odgoj pohađa 75,1 posto djece, dok je prosjek EU 95,3 posto).

U 2018. godini umjesto cjelovite kurikularne reforme u škole se uvodi eksperimentalni program "Škola za život". Početak provedbe bio je obilježen problemima u nabavci nastavnih materijala i udžbenika te nedostatnom edukacijom i pripremom nastavnika za provedbu programa.

U području zdravstvene zaštite, najveći je problem i dalje nedostupnost usluga i održivost zdravstvenog sustava. Vezano za zdravstvenu zaštitu žena, medijski je 2018. godinu najviše obilježio "slučaj kiretaža". Iako smo na problem nehumanog postupanja prema ženama u području skrbi o njihovom reproduktivnom zdravlju upozoravale godinama, problem je došao u središte javnog interesa nakon što je o svom iskustvu kiretaže bez anestezije u Saboru progovorila saborska zastupnica. Nakon ovog javnog istupa, Roda je u okviru akcije #PrekinimoŠutnju prikupila i Ministarstvu zdravstva uručila 400 svjedočanstava žena. U izvješću radne skupine Ministarstva zdravstva, osnovane za analizu pritužbi prikupljenih u akciji Prekinimo šutnju, navodi se da „postoje određene razlike u organizaciji anesteziološke službe kao i vrste obezboljenja u prije navedenim postupcima“. Radna skupina istaknula je da svaka pacijentica ima pravo na primjerenu anesteziju/analgeziju u skladu s medicinskom indikacijom. Radna skupina donijela je prijedlog mjera za unapređenje zdravstvene zaštite žena, koji uključuje izradu postupnika

za primjenu različitih vrsta analgezije i anestezije za pojedine zahvate te unapređenje komunikacijskih vještina djelatnika.

Tijekom 2018. nastavlja se jačanje neokonzervativne struje u društvu, kojoj pripada i vladajuća većina, što rezultira toleriranjem prijetnji civilizacijskim stečevinama Hrvatske te ljudskim pravima i slobodama koje bi trebale biti neupitne i zagarantirane.

Ustavni sud je u veljači 2017. godine dao rok od dvije godine za donošenje novog Zakona o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodno odlučivanje o rađanju djece. Tijekom 2018. godine nije osnovano Povjerenstvo za donošenje zakona. Umjesto toga, na netransparentan način osnovano je Povjerenstvo za evaluaciju zakonskih kriterija i iskustava država EU koji se odnose na pravo prekida trudnoće, čija je zadaća istražiti zakone i prakse članica EU-a i pripremiti podlogu za izradu zakona. Povjerenstvo se većinom sastoji od osoba koje se protive pobačaju. Prema najavama ministra zdravstva, novi Zakon neće biti donesen u roku koji je odredio Ustavni sud. U praksi, sve učestalije pozivanje liječnika na priziv savjesti te visina troškova zahvata dovodi u pitanje dostupnost abortusa ženama.

Godinu su obilježili i prosvjedi i burne rasprave u javnosti vezane za ratifikaciju Istanbulske konvencije. Pokrenuta je inicijativa za raspisivanje referenduma o povlačenju Hrvatske iz Konvencije. Inicijativu je pratila javna kampanja kojom se iskrivljavala stvarna svrha Konvencije, prezentirajući je kao dokument kojim Hrvatska gubi suverenost i uvodi tzv. rodnu ideologiju. Iako je Konvencija ipak ratificirana, pod pritiskom neokonzervativne struje pri ratifikaciji je dodana interpretativna izjava u kojoj se navodi da Republika Hrvatska smatra da odredbe Konvencije ne sadrže obvezu uvođenja rodne ideologije u hrvatski pravni i obrazovni sustav niti obvezu promjene ustavne definicije braka.

Iako deklarativno visoko vrednuju brak, obitelj, djecu, podrška glasne desnice i vladajućih ovim temama je najčešće samo deklarativna s potpunim izostankom stvarnog razumijevanja okolnosti u kojima obitelji žive i njihovih potreba.

Društvo neprilagođeno roditeljima i djeci u praksi ne prepoznaje važnost roditeljstva i potpuno je podbacilo u pružanju podrške roditeljskim vještinama. Servisi za roditelje, programi informiranja i edukacije roditelja o njihovim pravima i odgovornosti, ako i postoje, nisu jednako pristupačni svim roditeljima. Društvo u globalu još uvijek samo deklarativno priznaje osnovna dječja prava i potrebe. U ovome vidimo priliku za djelovanje Rode i širenje raspona tema kojima se bavimo.

U ovom izazovnom periodu koji traje i nema naznaka da će uskoro završiti, posebno smo uložile napore na očuvanje stečenih prava i istovremeno skretale pažnju i na ona prava koja nisu dosegnuta i osigurana.

Hrvatska ponovo nije povukla značajna sredstva iz Europske unije, unatoč izuzetnom uspjehu nevladinih organizacija. Iako se čini da najveći zamah zapošljavanju i stvaranju daju upravo nevladine organizacije, kontinuirano je prisutan osjećaj da se Hrvatska o njima brine nevoljno i maćehinski, prepoznajući u njima više smetnju i prijetnju nego partnere koji djeluju na dobrobit društva.

Rodin ured

U Rodi je tijekom 2018. bilo zaposleno 8 osoba, od toga dvije preko mjere stručnog osposobljavanja:

Ivana Zanze, izvršna direktorica

Branka Mrzić Jagatić, koordinatorica programa i volonterki

Jasena Knez Radolović, koordinatorica programa i urednica društvenih mreža

Daniela Drandić, koordinatorica programa i organizacijskog razvoja

Italina Benčević, administratorica u programu Autosjedalice

Ines Mindjek, voditeljica ureda

Lucija Pleše, stručna suradnica na EU projektima

Nikola Šekrst, stručni suradnik u administraciji

Upravni odbor Rode čine: Klaudia Kordić, Renata Jelušić, Mirela Blažanović, Kornelija Čanić i Dejana Carić (predsjednica).

Članice i volonterke - snaga Rode

Članice i članovi Rode najčešće se uključuju u rad Rode programski, u aktivnosti i teme koje ih trenutno zanimaju, a često se teme od interesa podudaraju s fazom roditeljstva u kojoj se nalaze.

Uključenjem u rad Rode, osigurana im je edukacija u temama koje ih zanimaju, te mentorica koja ih prati u samostalnom radu, ukoliko su se educirali za savjetodavne aktivnosti.

Svim volonterima na raspolaganju je podrška voditeljica programa, te podrška ureda i ostalih volonterki i volontera koji pomažu u stjecanju volonterskih iskustava, te pomažu članicama i članovima razvijati svoj volonterski potencijal u smjeru koji odaberu. Kroz kontinuiranu internet komunikaciju između svih članica i članova, informirani su o svim aktivnostima i događanjima te se lako mogu uključiti i u područja koja im nisu bila od primarnog interesa prilikom učlanjenja.

Svim volonterkama dostupne su različite edukacije koje organizira Roda, a na kojima stječu znanja koja mogu upotrijebiti i van volonterskog angažmana.

Članice i članovi na raspolaganju imaju edukacije za savjetnice za dojenje i savjetnice/ke za autosjedalice, mogu sudjelovati u moderiranju Rodinog roditeljskog foruma, sudjelovati u radu Facebook grupa te u razvijanju i provođenju programa i projekata.

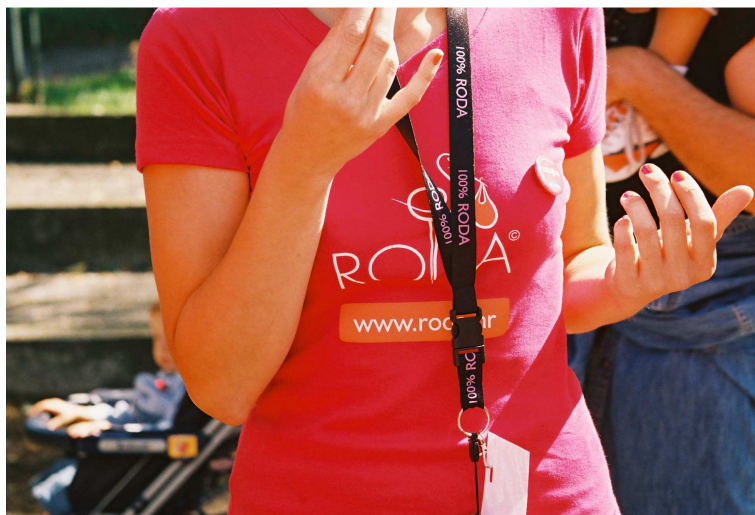
Volonterke mogu odabrati volontirati povremeno ili kontinuirano ili samo poduprijeti udругu povremenim logističkim poslovima.

Članstvo

Tijekom 2018. godine, u Rodu se učlanila 21 nova članica; iz Zagreba njih 6 te po jedna članica/član iz Zadra, Karlovca, Dubrovnika, Samobora, Lasinja, Varaždina, Županje, Gospića, Mravinaca, Velike Gorice, Osijeka, Rijeke, Lopuda, Pule i Bribira.

Privuklo ih je: želja za volonterskim angažmanom, edukacija i prijenos znanja, želja za pomaganjem drugima, podizanje svijesti u svojoj zajednici, doprinos općem dobru te želja da budu dio zajednice koja radi na promjenama.

Na kraju 2018. Roda je imala 203 člana i članice, od njih 73 redovne.

Rodine podružnice

Naše su volonterke i volonteri širom Hrvatske visoko motivirani da što više aktivnosti dovedu u svoje mikro-okruženje i obogate edukativnim sadržajima roditeljsku svakodnevicu. U svojim sredinama organiziraju brojne aktivnosti za roditelje i buduće roditelje.

U Dubrovniku, Zadru, Rijeci, Koprivnici, u Istri, dovoljno je volonterki i volontera da je moguće organiziranje i održavanje više različitih aktivnosti - Malih škola dojenja, pregleda autosjedalica, radionica za trudnice, te radionica u okviru projekata koje provodimo, radionice za očeve te radionica o sigurnom i odgovornom korištenju interneta za djecu i za roditelje.

Rodini servisi

Vodeći se podacima o navikama komuniciranja putem društvenih mreža i načina na koje se Rodine ciljane skupine (budućih) roditelja prikupljaju informacije i educiraju se o njima važnim temama, Roda je organizirala i održava brojne servise informiranja i pružanja pomoći te stalno razvija nove kanale komunikacije s korisnicama.

Komunikacija s korisnicama i korisnicima u svrhu pružanja korisnih informacija i konkretne pomoći, sve se više odvija putem društvenih mreža (Facebook grupe podrške i pomoći u dojenju, odabiru i pravilnom korištenju autosjedalica te podrška osobama koje se liječe od neplodnosti), ali nastavljamo pružati podršku i putem e-maila (pravni savjet, pravilno korištenje autosjedalica, dojenje), telefonskih savjetovanja (SOS telefon za dojenje) te internetskog foruma (obuhvaća sve teme kojima se Roda bavi) i portala.

Facebook grupe

Facebook grupe su u Rodi uobičajen oblik komunikacije s korisnicama i korisnicima koji se pokazao kao vrlo uspješan jer je platforma komunikacije prilagođena uređajima s kojima današnje korisnice i korisnici pretežito odlaze na internet - pametnim telefonima i tabletima (više od 75% Rodinih korisnica za komunikaciju internetom koristi pametni telefon).

Grupa Roda neplodnost

Početakom 2018. godine kreirana je Facebook grupa Roda neplodnost koja na kraju 2018. broji 565 članica i članova.

Cilj grupe je pružiti pacijentima i parovima koji su suočeni s neplodnošću, koji se nalaze u fazi liječenja ili se spremaju za postupak medicinski potpomognute oplodnje adekvatnu podršku i savjete, dati im informacije vezane za zakon o medicinski pomognutoj oplodnji, informirati ih o svojim pravima koje imaju. Grupa se profilirala u mjesto gdje osobe koje se bore s neplodnošću dobiju odgovor na svoja pitanja s područja prava liječenja neplodnosti u HR te gdje mogu dobiti podršku.

Tijekom 2018. godine, na grupi je postavljeno 242 posta/upita, a postovi su komentirani 3.943 puta. Dnevno je na grupi aktivno 192 članica i članova koji u prosjeku napišu 16 komentara.

Grupu moderiraju dvije Rodine volonterke.

Rodina SOS grupa za dojenje

Facebook grupa postoji od početka 2014. godine i krajem 2018. godine narasla je u zajednicu od više od 39.000 članica iz cijele regije, te iz dijaspore.

Cilj grupe je pružiti ženama koje doje ili trudnicama koje se pripremaju na dojenje ispravne, recentne informacije o dojenju, podršku tijekom cijelog trajanja dojenja, te konkretnu, stručnu pomoć u rješavanju problema u dojenju ako se pojave.

Na grupi savjetuje 15 educiranih Rodinih savjetnica za dojenje koje ujedno uređuju i moderiraju komunikaciju u grupi.

U prosjeku, na grupi novi upit postavi 15 korisnica, a prisutno je i preko 15.000 korisnica dnevno, a u prosjeku dnevno postove komentira 190 članica grupe.

Tijekom 2018. objavljeno je preko 4.000 upita za pomoć i podršku u dojenju.

Platforma služi i za objavu edukativnih tekstova o dojenju i ranom roditeljstvu, te za informiranje o svim Rodinim aktivnostima, ali i za "regrutiranje" novih članica i budućih savjetnica za dojenje.

Grupu moderiraju Rodine savjetnice za dojenje.

Rodini savjeti o autosjedicama

Facebook grupa Rodini savjeti o autosjedicama od osnutka 2015. godine do kraja 2018. godine okupila je 14.259 zainteresiranih roditelja koji su tijekom 2018. postavili 2.405 upita u vezi autosjedalica sa sveukupno 31.105 komentara što je dobar indikator da su se postavljala i potpitanja koje smo uspješno rješavale - prosječno je dnevno napisano 85 komentara.

Osim savjetovanja u grupi, savjetovale smo i putem Facebook stranice Rode - Sigurno u autosjedalici gdje smo imale 41 objavu te putem poruka na stranici gdje smo zaprimile 156 upita.

Platforma služi i za objavu edukativnih tekstova o pravilnom prevoženju djece u vozilima i te za informiranje o svim Rodinim aktivnostima, a posebno aktivnosti unutar programa Sigurno u autosjedalici.

Grupu moderiraju Rodina savjetnice za autosjedalice, volonterke i članice Rode.

E-mail savjetovanja

Putem udružnih mail adresa, korisnice i korisnici mogu savjet i pomoć zatražiti i dobiti iz područja dojenja, korištenja autosjedalica i MPO.

Dio korisnika, koji žele anonimnost i komunikaciju jedan-na-jedan, najradije se odlučuju dobiti savjet putem maila.

Tijekom 2018. Godine, savjetnice za dojenje odgovorile su više od 300 upita, savjetnice za autosjedalice odgovorile su na 50 upita, volonterke zadužene za neplodnost i medicinski potpomognutu oplodnju savjetovale su putem maila i na telefonu u 2018. godini 60 puta. Putem maila za pravno savjetovanje, tijekom 2018. savjet je dobilo 225 osoba.

Telefonska savjetovanja

Rodin SOS telefon za dojenje, aktivan neprestano od 2003. godine.

Postojanje grupe podrške dojenju nije smanjilo pritisak i traženost savjeta na SOS telefonu.

Na telefonu je tijekom 2018. godine dežuralo 15 educiranih savjetnica za dojenje koje su ukupno odgovorile na 2.400 poziva žena koje su trebale pomoć i podršku u dojenju.

Volonterke zadužene za neplodnost i medicinski potpomognutu oplodnju savjetovale su putem maila i na telefonu u 2018. godini 60 puta.

Roda na mreži - portal, forum, društvene mreže

Rodini portal i forum, ali i kanali na društvenim mrežama, koji su sve posjećeniji i aktivniji, i dalje su učinkovit servis svim programima i projektima udruge i većina naše svakodnevne komunikacije s krajnjim korisnicima, budućim i sadašnjim roditeljima, odvija se putem tih kanala.

Portal i forum

Rodin portal www.roda.hr mjesto je na kojem roditelji mogu doći do različitih informacija vezanih uz podržavajuće roditeljstvo i zdrav rast i razvoj djece. Sve su informacije usklađene s vrijednostima za koje se Roda zalaže, te su neovisne o reklamama i donatorima.

Dio portala "rezerviran" je za informiranje roditelja o programima i projektima Rode, radionicama i aktivnostima koje Roda provodi te na taj način, informiramo roditelje i širu javnost o aktivnostima koje se odvijaju u svakom trenutku u Rodi i u temama kojima se Roda bavi.

Tijekom 2018. godine, na portalu je objavljeno 200 objava i članaka, a posjetilo ga je 857.106 korisnika.

Forum je platforma koja postoji od samih početaka Rode, prvo u okviru drugog roditeljskog foruma te od 2003.godine kao samostalni forum namijenjen roditeljima i budućim roditeljima.

Tijekom 2018. godine, forum je uspješno nastavio s radom. Trenutno je na forumu ukupno 25.468 članica i članova, od toga, novopridošlih u 2018. 1.093 njih, a ukupno je otvoreno 1.159 tema.

Na Rodinom forumu, kao moderatorice rasprava, aktivne su volonterke, članice Rode.

Facebook stranice

Roda je već desetu godinu prisutna na društvenim mrežama, intenzivno na Facebooku, dok se za pojedine aktivnosti i ciljanu interakciju s različitim dionicima koriste Pinterest (katalog infografika, letaka, brošura i sl.) i Twitter (komunikacija prema političarima i drugim organizacijama koje se bave srodnim temama).

Tijekom 2018. godine, Rodin je rad putem društvenih mreža, pretežito Facebooka, pratilo 68.230 korisnika. Objavile smo 700+ tematski i sadržajno različitih postova, a mjesečni doseg do ciljanih grupa korisnika bio je 175.360 korisnika. U ovom periodu, mjesečno je oko naših objava (komentarima, dijeljenjem, lajkanjem) bilo angažirano 27.550 pratitelja.

Rodine tiskane publikacije

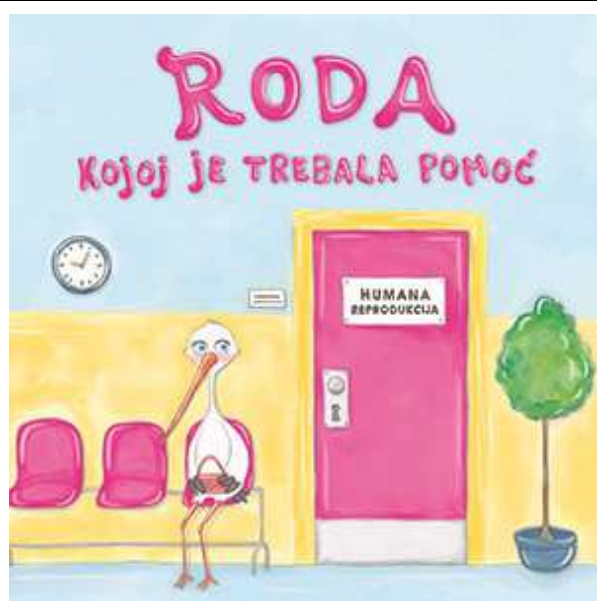
	<p><u>Budi tata i rasti s djetetom</u></p> <p>Tijekom svog života 80% muškaraca i mladića postat će očevi. Njihovi postupci i odnos prema majci djeteta od trudnoće nadalje te odnos koji njeguju s djetetom od rođenja, značajno utječu na živote njihove djece i njihove obitelji, ali i na cijelu zajednicu. Želimo vas ohrabriti na preuzimanje aktivne uloge u životu obitelji koju gradite sa svojom partnericom i djetetom koje možda tek očekujete ili već imate. Prisutan i aktivno uključen tata važan je u odrastanju svoga djeteta čak i ako se njegov životni put razide s majčinim i dijete više ne živi s tatom ili živi s njim dio vremena. Brošura je nastala u okviru projekata Budi tata i rasti s djetetom kojeg financira Grad Zagreb i Budi tata kojeg financira Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.</p> <p>Tiskana je u 1000 primjeraka, a dostupna je i online verzija.</p>
--	--

Slavimo brižno roditeljstvo, brošura za tate

Zašto su baš tate koji žele biti privrženiji, emocionalno povezaniji s djecom, brinuti o djeci ravnopravno s partnericom važni, kakav utjecaj i koje dobrobiti donose svojom angažiranošću i brižnošću djeci, obitelji, ali i partnerici i sebi, možemo saznati u ovoj brošuri osmišljenoj od roditelja za buduće i nove tate. U brošuri pronalazimo i ideje kako se povezati s djetetom onda kad izgleda da u djetetovom životu postoji samo jedna veza, ona s majčinom dojkom, kako se igrati, kako biti aktivan i angažiran tata od plusa na testu trudnoće pa sve do prvih djetetovih koraka.

Brošura je nastala u okviru Festivala tata koji je Roda provodila u ožujku i travnju 2018. u partnerstvu s Veleposlanstvom Švedske u Hrvatskoj i Organizacijom Status M. Dostupna je u online verziji.

Roda kojoj je trebala pomoć

Kada djecu od malih nogu učimo da postoji i drugi način da postanemo roditelji, ta činjenica postaje dio njih. Time ih osnažujemo da se nose s mogućim izazovima i situacijama koje MPO teme mogu donijeti. Učeci ih da može drugačije, a da je zapravo isto, učimo ih i da samo zato što je netko drugačiji ne znači da se s njim treba drugačije i ophoditi. Dijete koje prihvaća svoje različitosti, lakše će prihvatiti različitosti drugih i uvažavati ih.

Tisak slikovnice (500 primjeraka) financiran je Indiegogo kampanjom

	<p>koju su pripremale naše volonterke, BLANK-inkubator i Maja Benčić iz Fritule.</p>
 <p>Brošura s naslovom 'AUTOSJEDALICA UVIJEK I BEZ IZNIMKE!' koja prikazuje dijete u autosjedalici i tri ikone: sigurnosni pojas, medvjed i mačka. Ikonice medvjeda i mačke imaju crveni znak zabrane.</p>	<p><u>Brošura Autosjedalica - uvijek i bez iznimke</u></p> <p>Kako je vožnja kući iz rodilišta veseo i radostan događaj, roditeljska odgovornost nalaže nam da bude i sigurna. Sigurno i odgovorno voziti dijete od prvoga dana jedini je prihvatljiv način. Nemojmo dopustiti da nam djeca ne budu sigurna u prometu. Samo ispravno pričvršćena autosjedalica te ispravno vezano dijete u njoj siguran su način za prvu i za sve sljedeće vožnje Vašeg djeteta.</p>
 <p>Logo RODA roditelji u akciji Zajedničko spavanje s djetetom pomaže uspostavi i održanju dojenja</p>	<p><u>Zajedničko spavanje i dojenje</u></p> <p>Bebe vole sigurnost i toplinu koje im pruža zajedničko spavanje. Uz to, blizina majke i majčine dojke, olakšava noćno dojenje pa zajedničko spavanje doprinosi duljem i mirnijem spavanju svih ukućana. Prednostima zajedničkog spavanja i načini kako to sigurno činiti, tema su ovog letka.</p>
 <p>Pokazatelji uspješnog dojenja</p> <p>Logo RODA roditelji u akciji </p>	<p><u>Pokazatelji uspješnog dojenja novorođenčeta</u></p> <p>Mnoge su majke zabrinute dobiva li njihova beba dovoljno mlijeka što je nemoguće utvrditi jer na dojkama nema mjerice koja bi pokazala koliko je mlijeka beba posisala.</p> <p>Zbog toga postoje drugi pokazatelj, uz koje majka može biti sigurna da je dojenje uspostavljeno i da njeno dijete dobiva dovoljno mlijeka dojenjem.</p>

<p>Kako si OLAKŠATI I SKRATITI TRAJANJE PORODA?</p> <p>BIJAZNA se u hrvatskom 1. Kretanje u različitim položajima 2. Tijekom trudnoće više hodati i ležati 3. Tijekom poroda pokušati različite položaje 4. Završetak poroda u položaju koji vam 5. Kretanje u različitim položajima 6. Tijekom poroda pokušati različite položaje 7. Tijekom poroda pokušati različite položaje 8. Tijekom poroda pokušati različite položaje 9. Tijekom poroda pokušati različite položaje 10. Tijekom poroda pokušati različite položaje</p> <p>Kad se tome u trudnoći pravi skladno kretanje i zauzimanje različitih položaja!</p>	<p><u>Plakat Kako si olakšati i skratiti trajanje poroda?</u></p> <p>Kretanjem i zauzimanjem različitih položaja tijela, žena si može bitno olakšati, ali i skratiti trajanje porođaja.</p> <p>Iz letka trudnice mogu saznati koje sve dobrobiti donosi kretanje u trudovima i zauzimanje različitih položaja.</p>
<p>10 KORAKA ZA RODILIŠTA - prijatelje majki i djece</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. KORAKA PRAVILA 2. KORAKA JE EDUKACIJA 3. KORAKA JE PRIJATNOST 4. KORAKA JE PRISUTNOST BAREM JEDNE ČLANICE 5. KORAKA JE PRILAGOĐENA I POZIVANJE KULTURNAMA I OBLICIMA ŽENA 6. KORAKA JE DOPUŠTENJE 7. KORAKA JE SPLATNA SKIBI 8. KORAKA JE DIVERZIFIKACIJA SKIBI 9. KORAKA JE METODE UBLAŽAVANJA BOLE 10. KORAKA JE PRISUTNOST PROGRAMI I PROJEKTI 	<p><u>Plakat 10 koraka za rodilišta - prijatelje majki i djece</u></p> <p>Kako bi rodilište zadovoljilo preduvjete da postane prijatelj majki i djece, potrebno je usvojiti i prakticirati 10 koraka.</p>
<p>Nosi me mama, Nosi me tata</p>	<p><u>Nosi me, mama! Nosi me, tata! Brošura o babywearingu</u></p> <p>Nošena djeca plaču značajno kraće i manje od vršnjaka koji nisu nošeni. Kako nositi dijete i koje su sve prednosti nošenja, objašnjavamo u brošuri o nošenju djece.</p>

 <p>VAŽNOST RAVNOPRAVNOG PREUZIMANJA BRIGE O DJECI</p> <p>Prisutnost tate i njegovo ravnopravno preuzimanje brige o djeci i obitelji donosi brojne dobrobiti za cijelu obitelj, a osobito za djecu. Kad je tata prisutan i uključen u brigu o djeci i obitelji, svi članovi obitelji sretniji su i zdraviji, a dobar primjer koji pruža, njegova će djeca jednom u budućnosti preslikati i u svoje obitelji.</p> <p>KAKO TATA može preuzimati brigu o djeci</p> <p>TATINA PRISUTNOST i preuzimanje brige o djeci doprinose</p>	<p><u>Plakat i letak o važnosti i načinima ravnopravnog dijeljenja brige o djeci</u></p> <p>Prisutnost tate i njegovo ravnopravno dijeljenje brige o djeci i obitelji donosi brojne dobrobiti za cijelu obitelj, a osobito za djecu. Kad je tata prisutan i uključen u brigu o djeci i obitelji, svi članovi obitelji sretniji su i zdraviji, a dobar primjer koji pruža, njegova će djeca jednom u budućnosti preslikati i u svoje obitelji.</p> <p>Plakat i letak su nastali u okviru projekta Budi tata - sudjeluj u odrastanju svoje djece kojeg provodimo u partnerstvu s udrugom Art studio Pula. Projekt financijski podupire Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, no sadržaj plakata i letka ne izražava stavove i mišljenje spomenutog Ministarstva.</p>
 <p>DJECA NA INTERNETU</p> <p>Granice i pravila</p>	<p><u>Plakat Djeca na internetu - granice i pravila</u></p> <p>Djeca trebaju jasno postavljena pravila i granice kako bi bila sigurna i odgovorno koristila internet i sadržaje koji im se nude.</p>

Članstva u međunarodnim organizacijama

ENCA

Europska mreža udruga za porođaje (European Network of Childbirth Organisations, ENCA) (link <http://enca.info/>) osnovana je 1993. godine na inicijativu Njemačke udruge GfG (link <https://www.gfg-bv.de/>). ENCA okuplja predstavnice udruga iz 25 zemalja Europe koje se zalažu za poboljšanja u perinatalnoj skrbi za majke i djecu. Članice ENCA-e uključuju predstavnice korisnica zdravstvene skrbi, roditelje, voditeljice trudničkih tečajeva i doule koje prepoznaju potrebu za određivanje strategija za poboljšanja uvjete i prava ljudi u trudnoći, porodu i babinju diljem Europe. U svim zemljama, ENCA podržava osnaživanje žena, porođajne prakse koje su usredotočene na potrebe obitelji, dojenje i primaljsku skrb.

Jedna organizacija iz svake zemlje je službena predstavica te zemlje u ENCA-i, te prisustvuje redovitim sastancima i sudjeluje u kreiranju zajedničkih akcija, dijeljenju informacija i međusobno si pružaju podršku, posebno u hitnim situacijama. Članice ENCA-e skupljaju informacije o porodničarskim praksama, dijele ih i organiziraju kongrese. Svaka organizacija mora podnijeti godišnje izvješće ENCA-i o stanju skrbi za trudnice, roditelje i babinjače u svojoj zemlji. Rodino najnovije izvješće za Hrvatsku možete pogledati ovdje (link <http://www.roda.hr/en/reports/2018-annual-country-report-european-network-of-childbirth-associations.html>).

Roda je službena članica Europske mreže udruga za porođaje od 2012. Godine.

IBFAN

IBFAN (The International Baby Food Action Network) je međunarodna mreža organizacija koje utječu na poboljšanje dječjega zdravlja podupirući dojenje i boreći se protiv neetičnoga marketinga nadomjestaka za majčino mlijeko. IBFAN je osnovan 1979. godine te otad redovito izdaje izvještaje o kršenju Međunarodnog pravilnika o reklamiranju nadomjestaka za majčino mlijeko. 1985. osniva se centar za dokumentaciju IBFAN-ICDC koji sakuplja prijave o kršenju Međunarodnog pravilnika iz cijelog svijeta i organizira obuku za promatrače provedbe Pravilnika.

Roda je od 2003. godine član IBFAN-ove mreže i prikuplja kršenja u Republici Hrvatskoj te ih periodično šalje u IBFAN-ICDC.

FERTILITY EUROPE

Krovna europska organizacija Fertility Europe (www.fertilityeurope.eu) osnovana je 2007. godine s ciljem udruživanja i umrežavanja europskih pacijentskih udruga koje se bave aktivnostima s područja neplodnost i medicinski potpomognute oplodnje.

Fertility Europe je oficijalni partner ESHRE-u, stručno-znanstvenom Europskom društvu za humanu reprodukciju i embriologiju.

Fertility Europe broji 24 članica iz sveukupno 22 države. a njihove glavne zadaće su:

- omogućiti zajamčeno pravo na pristup ujednačenoj, kvalitetnoj i holističkoj skrbi za pacijente suočene s neplodnošću
- podizanje svijesti o neplodnosti kroz edukaciju, zagovaranje prava, komunikaciju i razna partnerstva
- uključivanje svih zainteresiranih dionika u aktivnosti i edukaciju na temu očuvanja plodnosti
- okupljanje pacijentskih udruga kako bi im se pružila prilika za umrežavanje i razmjenu iskustava.

Fertility Europe u zadnje dvije godine intenzivno radi na godišnjim kampanjama s ciljem osvješćivanja problema neplodnosti i intenzivno se bavi zagovaranjem prava neplodnih osoba, posebno na nivou Europskog parlamenta.

Udruga Roda sudjeluje u radu Fertility Europe od 2010.godine a punopravni su članovi od 2012.godine. Od 2016. godine Roda ima predstavnicu u upravnom odboru Fertility Europe-a, od srpnja 2018. godina naša članica Klaudija Kordić je Potpredsjednica Fertility Europea.

COPE

Međunarodna organizacija Children of Prisoners Europe - COPE okuplja brojne organizacije, institucije i pojedince koji se bave zaštitom prava djece čiji su roditelji u zatvoru. Roda je pridružena članica COPE-a od 2015. godine, a zbog brojnih svojih aktivnosti, inovacija i postignuća u ovom području rada, u lipnju 2018. primljena je u punopravno članstvo.

Misija COPE-a je socijalna, politička i pravosudna inkluzija djece zatvorenika i poticanje razmjene znanja koja poboljšava dobre prakse ti doprinosi boljem razumijevanju psihološkog, emocionalnog i socijalnog razvoja ove djece.

Rodine konferencije i okrugli stolovi

Festival tata - Zagreb

U okviru Festivala tata kojega je udruga Roda provodila u partnerstvu sa švedskim veleposlanstvom i udrugom Status M organiziran je [okrugli stol o angažiranom roditeljstvu i aktivnoj ulozi očeva u odgoju djece](#) u suradnji s Odborom za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora. Okrugli stol održan je 17. travnja 2018. godine u Hrvatskom saboru. Na okruglom stolu Roda je predstavila rezultate istraživanja *Stavovi očeva djece do 3 godine o korištenju roditeljskog dopusta* provedenog u okviru projekta.

Majčinstvo i žene s invaliditetom - Dubrovnik

U suradnji s Društvom multiple skleroze Dubrovačko-neretvanske županije Roda je organizirala okrugli stol na kojemu je predstavljeno [istraživanja „Majčinstvo i žene s invaliditetom“](#) kojega je Roda provela krajem 2016. godine. Na istom događanju promovirani su [prilagođeni edukativni materijali namijenjeni slijepim i gluhim trudnicama i majkama](#).

Prva Rodina konferencija o sigurnosti djece u prometu „Autosjedalica - najsigurniji zagrljaj u vožnji“

Krajem ožujka 2018. u Hrvatskom liječničkom zboru u Zagrebu, održana je [Prva Rodina konferencija o sigurnosti djece u prometu „Autosjedalica - najsigurniji zagrljaj u vožnji“](#).

Na konferenciji je sudjelovalo oko 90 sudionica i sudionika, među kojima su bili djelatnici i djelatnice MUP-a, patronažne sestre, liječnici, zainteresirani roditelji, prodavači autosjedalica, članovi i članice udruga koje se bave sigurnošću cestovnog prometa. Oni su imali priliku slušati predavanja stručnjaka i stručnjakinja iz raznih područja čije je djelovanje vezano uz siguran prijevoz djece u automobilima.

#PrekinimoŠutnju - reakcija koja je prerasla u pokret

Potaknute [hrabrim osobnim i političkim činom saborske zastupnice Ninčević-Lesandrić](#), kojim je javno istupila i iznijela vlastitu, svježu traumu kako bi ukazala na sistavne probleme u našem zdravstvenom sustavu te iskazala solidarnost s drugim ženama koje su prošle slično ili isto traumatično iskustvo u Hrvatskoj, te reakcijama iz sustava koje su uslijedile, pokušavši opovrgnuti da se išta slično događa u njihovim ustanovama pa sve do izjave da zastupnica ne govori istinu, pozvale smo zene diljem Hrvatske da nam se ponovo pridruže u akciji #PrekinimoŠutnju. U samo dva i pol dana Roda je prikupila preko 400 rukom pisanih svjedočanstava žena koje su doživjele neku vrstu ginekološkog zahvata bez adekvatne anestezije. Traumatična iskustva pristigla su iz svih rodilišta Hrvatske. Praksa uskraćivanja anestezije uobičajena je prilikom različitih ginekoloških zahvata:

- Kiretaže, kirurškog zahvata uslijed spontanog i namjernog pobačaja;
- Tijekom postupaka medicinski potpomognute oplodnje, posebno aspiracija jajnih stanica
- Ureza međice ili epiziotomije
- Šivanja rane nakon ureza međice, epiziotomije ili spontanog puknuća međice nakon vaginalnog poroda
- Biopsije tkiva ženskog reproduktivnog sustava.

Svjedočanstva žena čitale su naglas i žene i muškarci u desetak gradova diljem Hrvatske.

U listopadu 2018. [ispred Hrvatskog sabora izneseni su zahtjevi civilnih organizacija koje podržavaju akciju](#).

Roda je tijekom 2018. u dva navrata [poslala pismo Premijeru Plekovicu o akciji](#) o potrebi za izradom Akcijskog plana ali do pisanja ovog izvještaja odgovor nije stigao.

U studenom 2018., Roda je poslala prijave nasilja nad ženama u zdravstvenom sustavu, konkretno vezano uz uskraćivanje lijekova protiv boli (anestezije) u bolnim postupcima u reproduktivnom zdravlju žena, na [tri tijela Ujedinjenih naroda koja prate stanje ljudskih prava](#), odnosno:

- Posebnoj izvjestiteljici za nasilje nad ženama
- Posebnom izvjestitelju za pravo na zdravlje
- Radnoj skupini za pitanje diskriminacije žena u pravu i praksi.

Njihov odgovor se očekuje u prvim mjesecima 2019.

[Kronologija akcije #PrekinimoŠutnju može se iščitati na stranicama udruge.](#)

Ostala događanja na kojima je Roda sudjelovala

Okrugli stol "Usklađivanje profesionalnog i obiteljskog života"

Na poziv udruge CESI, Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje i Francuskog veleposlanstva Roda je sudjelovala na okruglom stolu «Usklađivanje profesionalnog i obiteljskog života– Kako unaprijediti profesionalnu jednakost između muškaraca i žena u našim današnjim europskim društvima?» koji je održan 7. veljače 2018. godine u Kući, a na kojemu je bilo riječi o nedostatku prilagođenog modela čuvanja djece, promjenama u obiteljskoj strukturi, fleksibilnom radnom vremenu, usklađivanju privatnog i poslovnog života, te raspodjeli obiteljskih obaveza.

Konferencija "Ravnopravnost je bolja za sve"

Konferencija o rodnoj ravnopravnosti na radnom mjestu održana je 7. ožujka 2018. godine i privukla je i našu pažnju. Zato smo se odazvale pozivu organizatora, tvrtke Ikea i Jutarnjeg lista. Na konferenciji s moglo čuti o staklenom stropu, usklađenosti privatnog i poslovnog života, primjerima dobre prakse tvrtki koje posluju u Hrvatskoj itd.

Okrugli stol „I dalje aktivne i uključene“

Okrugli stol je održan povodom 8. ožujka, Međunarodnog dana žena, u organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom u partnerstvu s Pravobraniteljicom za osobe s invaliditetom. Predstavnica Rode odazvala se pozivu za sudjelovanje.

Okrugli stol „Ravnopravnost žena i muškaraca na tržištu rada“.

U organizaciji Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora i Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova Republike Hrvatske 25. travnja 2018. godine održan je okrugli stol na temu „Ravnopravnost žena i muškaraca na tržištu rada“. Roda se odazvala pozivu i održala izlaganje na temu *Položaj roditelja male djece na tržištu rada*. Kroz izlaganje je napravljen presjek svih dosadašnjih istraživanja koja je na tu temu Roda provela posljednjih nekoliko godina s

različitim partnerima: s Pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova provedeno je istraživanje *Položaj trudnica i majki s malom djecom na tržištu rada*, 2012., s udrugom CESI i portalom Moj posao - [Stav o roditeljskom dopustu za očeve](#), 2013., s Pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova i Hrvatskom udrugom poslodavaca - *Istraživanje za poslodavce o očevima na roditeljskom dopustu*, 2014. i nedavno provedeno [Istraživanje o roditeljskom i očevom dopustu za očeve djece stare do 3 godine](#), 2018. u partnerstvu s udrugom Status M i švedskim veleposlanstvom.

Okrugli stol "Roditeljstvo - izazovi, brige, odgovornosti i ljubavi" - Bakar

U okviru projekta "Edukacija i podrška izazovima roditeljstva" na kojemu je Roda bila suradnica, Udruga za školovanje pasa vodiča i mobilitet organizirala je 28. svibnja 2018. okrugli stol na kojemu su prezentirani učinci aktivnosti koje su bile usmjerene na unapređenje roditeljskih kompetencija slijepih roditelja.

Savjetnica za autosjedalice sudjelovala je u stručnoj tribini „Stop prometnim nesrećama“, stručnom skupu „Mobilnost i sigurnost“ (HAK), na preventivnoj akciji „Zajedno za manje stradalih u prometu“ u Koprivnici, na Sajmu sigurnosti i prevencije u Čakovcu te na svečanom obilježavanju Dana policije u Zagrebu.

Simpozij primalja u Čakovcu

Na simpoziju primalja u Čakovcu predstavnice Rode govore su o primaljskoj skrbi u zajednici i uspješnim modelima iz Europe i šire. Predavanje je dobro prihvaćeno i nadamo se da ćemo u nekoliko narednih godina vidjeti prve slične prakse u Hrvatskoj.

Konferencija Reproductivna pravda za pravednije društvo, udruge Pariter i Centra za ženske studije Rijeka

U petak, 25. listopada 2018., predstavnice udruge Roda sudjelovale su na konferenciji Reproductivna pravda za pravednije društvo na Filozofskom fakultetu u Rijeci.

Pravo na dostojanstveno ostvarivanje trudnoće, bila trudnoća ostvarena medicinski potpomognutom oplodnjom (MPO) ili spolnim odnosom, te na dostojanstvenu trudnoću, porod i babinje često nisu teme koje tradicionalne feminističke organizacije zastupaju. Zato nas je posebno razveselila činjenica da su organizatorice događanja prepoznale i ključne teme kojima se bavi udruga

Roda - MPO i dostojanstvena i sigurana trudnoća i porod - kao teme koje moraju biti uključene kao dio konferencije i konferencijske publikacije.
Publikaciju možete preuzeti [ovdje](#).

Okrugli stol u Saboru: CIVILNO DRUŠTVO U HRVATSKOJ - ŠTO ZAPRAVO ŽELIMO?

Početkom listopada 2018. Programsko vijeće GLAS-a organiziralo je okrugli stol na temu Programsko vijeće GLAS-a Vas poziva na okrugli stol na temu CIVILNO DRUŠTVO U HRVATSKOJ - ŠTO ZAPRAVO ŽELIMO?

U okviru okruglog stola, postavljena su pitanja o dosadašnjem doprinosu građana razvoju društva, imaju li nadležne državne institucije jasnu viziju podrške razvoju civilnog društva i na kojim vrijednostima ta vizija počiva, u kojoj mjeri postojeći porezni sustav podržava filantropiju pojedinaca i poslovnog sektora, kako socijalno poduzetništvo djeluje na razvoj društva te podržava li ga zakonodavni okvir kao i može li doprinijeti samofinanciranju udruga, kakvi su europski trendovi i koje su moguće perspektive budućeg razvoja civilnog društva i što trebamo mijenjati u zakonodavnim okvirima i načinu financiranja.

Prava djece u duginim obiteljima

Okrugli stol Duginih obitelji povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv homofobije, bifobije i transfobije 2018. godine

Okrugli stol o pravima djece u duginim obiteljima održan je 17. svibnja 2018. u Hrvatskom saboru.

Tematiziranje duginih obitelji (LGBTIQ+ roditelja te njihove djece) često se usmjerava na različite rasprave o pravima LGBTIQ+ osoba, kvalitetnom roditeljstvu, različitim obiteljskim modelima, pitanjima vrijednosti i tradicije. Istovremeno, nehotično iz diskusije ispuštamo poziciju i prava djeteta: pravo na najbolju moguću obitelj, na zaštitu, ljubav i brigu. Okrugli stol „Prava djece u duginim obiteljima” je facilitirana rasprava različitih stručnjaka koja se fokusirala upravo na temu pozicije i prava djeteta u duginim obiteljima.

Roda na međunarodnim događanjima

Zagrljaj koji život znači

Prva regionalna konferencija o sigurnosti djece kao putnika pod nazivom "Zagrljaj koji život znači" održana je 27. studenog 2018. u Novom Sadu, a predstavница Rode održala je predavanje o aktivnosti programa Sigurno u autosjedalici kao dobar primjer prakse.

Konferencija Women Leaders in Global Health, London

Roda je dobila stipendiju za sudjelovanje na konferenciji Women Leaders in Global Health u studenom 2019. gdje je imala priliku umreziti se sa potencijalnim donatorima i istraživačicama, te gdje je radila na podizanje svijesti o nasilju u porodu i neophodnost promjenama u sustavima skrbi za žene i djecu.

Programske aktivnosti

Reproduktivna prava

Aktivnosti Rode u području reproduktivnih prava usmjerene su na raspoloživost i jačanje prava osoba u donošenju odluka i podršci sustava koje čuvaju njihov osobni integritet, zdravlje i vrijednosti. Provode se u okviru programa i projekata koji se dotiču medicinski potpomognute oplodnje, trudnoće, poroda i babinja.

Trudnoća i porod

#PrekinimoŠutnju

Nakon što je u listopadu 2018. saborska zastupnica Ivana Ninčević Lesandrić u sabornici ispričala svoje iskustvo kiretaže na živo u Splitskom KBC-u, Roda je pokrenula drugi val akcije #PrekinimoŠutnju gdje smo pozvale žene diljem Hrvatske da sa nama podijele svoja iskustva sa bolnim postupcima u reproduktivnom zdravlju.

U samo dva i pol dana skupile smo preko 300 iskustva koje smo predale ministarstvu zdravstva. Iskustva su uključila biopsije, postupci MPO-a, šivanje nakon vaginalnog poroda, kiretaže i prekidi trudnoće bez anestezije.

Da bi bolje kvantificirali ovaj broj, naručile smo istraživanje od tvrtke IpsosPuls koja je postavila pitanja o bolnim postupcima u ginekologiji na reprezentativnom uzorku žena diljem Hrvatske. Rezultati pokazali su da su jedan od tri postupaka u ginekologiji rađeni bez anestezije. [Više možete pročitati ovdje.](#)

Popis aktivnosti

Partnerski sastanak projekta 3P+ i razmjena u Pragu
Sudjelovanje na konferenciji Women Leaders in Global Health, London
Sudjelovanje na godišnjem simpoziju Cochrane Collaboration, Edinburgh

Nastavile smo suradnju sa Narodnom školom Andrija Štampar i Medicinskim fakultetom sa radionicama za izradu Policy Papera, u 2018. održane su 4 radionice.

[Sudjelovanje u e-savjetovanju za Zakon o zdravstvenoj zaštiti](#) (primjedbe i komentari uglavnom nisu uvaženi u konačan prijedlog Zakona).

Na Human Rights Film Festivalu u Zagrebu održana je projekcija filma Između nas i panel rasprava na temi nasilje u porodu.

Broj korisnika

400

Gradovi

Zagreb, Brežice, Prag, London, Edinburgh, Dubrovnik (radionice za trudnice u sklopu 3P+ projekta)

Realizirani rezultati

Jedna edukacija za voditeljice trudnickih tecajeva

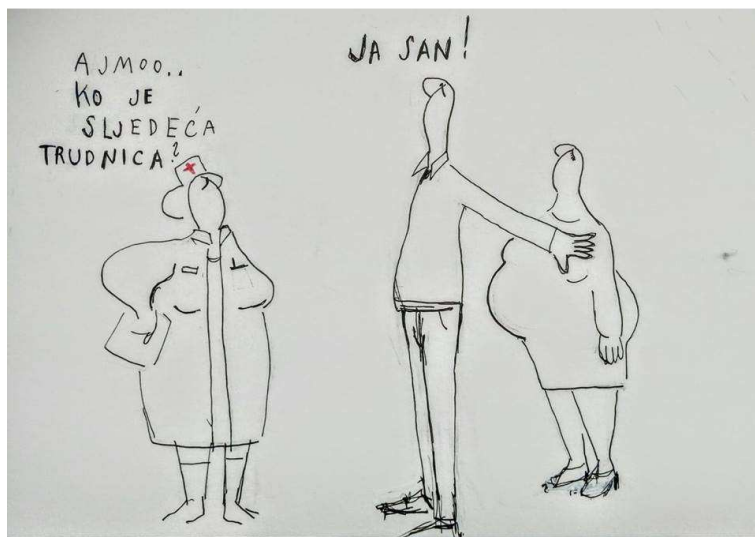
Tri radionice za trudnice (Dubrovnik)

Dva poglavlja napisana u publikaciji Reproductivna pravda za pravednije drustvo

Dva izlaganja na konferencijama o akciji #PrekinimoSutnju

Jedno javno prikazivanje filma i okrugli stol

Nacionalna i medjunarodna medijska kampanja #PrekinimoSutnju

Medicinski potpomognuta oplodnja

Volonterke angažirane na temi medicinski potpomognute oplodnje, i ove su godine sudjelovale na Fertility Europe Meetingu i to u požujku na Malti, a tim su povodom sudjelovale i u aktivnom zagovaranju za prava neplodnih na Malti.

Sudjelovale smo i na Fertility Europe godišnjoj skupštini i ESHRE (European Society for Human Reproduction and Embriology) kongresu u Barceloni u srpnju, a tom je prilikom naša predstavnica održala niz sastanaka s predstavnicima ESHRE-a.

Tijekom cijelog razdoblja aktivno sudjelujemo u radu upravnog odbora Fertility Europe, aktivno sudjelujemo u pripremama i provedbi obilježavanja European Fertility Week 2018.

U studenom smo sudjelovale na sastanku upravnog odbora Fertility Europe i ESHRE-a u Bruxellesu.

Istovremeno, kontinuirano sudjelujemo u radu Nacionalnog povjerenstva za medicinski pomognutu oplodnju, odgovaramo na mailove i upite telefonske vezano za neplodnost, redovno objavljujemo članke i osvrte na Facebook stranici Roda Neplodnost.

Uspješno smo realizirale i crowdfunding kampanju za financiranje i pripremu izdavanja prve slikovnice u regiji za djecu i o djeci iz medicinski potpomognute oplodnje

Broj korisnika

3.200 korisnica i korisnika na forumu udruge Roda na temi medicinski potpomognuta oplodnja kao i na Roda Neplodnost Facebook stranici

Gradovi

Zagreb, Barcelona, Bruxelles, Osijek, Split, Dubrovnik, Zadar

Realizirani rezultati

- porast pratitelja na Facebooku s 2800 na 3200 u 2018. godini
- uspješno odrađen Europski tjedan (ne)plodnosti s online aktivnostima i objavama te odrađene aktivnosti u 5 gradova u HR (elektronski poster i postavljeni tijekom Europskog tjedna (ne)plodnosti na ZG zračnoj luci te posterij u autobusima i tramvajima u Splitu, Zadru, Zagrebu, Osijeku, Dubrovniku)
- crowdfunding kampanjom u 3 tjedna skupljeno više od 5000 USD, ostvaren postavljeni cilj, osmišljena i dovršena prva slikovnica u regiji na temu MPO za i o djeci iz postupka izvantjelesne oplodnje, slikovnica poslana u tisak.

Dojenje i zaštita dojenja

Dojenje i zaštita dojenja obuhvaća aktivnosti promocije dojenja, informiranja i educiranja javnosti o dojenju i njegovim prednostima, aktivnosti edukacije i podrške (budućih) roditelja te podrške majkama koje doje. Sudjelujemo u radu Povjerenstva za zaštitu i promicanje dojenja Ministarstva zdravstva i Koordinacijskog odbora Grada Zagreba za „Grad Zagreb, prijatelj dojenja“.

U dijelu zaštite dojenja, nadziremo poštivanje Međunarodnog pravilnika o marketingu nadomjestaka za majčino mlijeko i implementiranje Pravilnika u hrvatske zakone.

Tijekom 2018. godine, odvijale su se već dobro uhodane aktivnosti dojenja kojima osvješčujemo i informiramo javnost o važnosti dojenja i neophodnosti zaštite dojenja u današnjem svijetu, te aktivnosti podrške i pomoći ženama koje doje ili planiraju dojeti.

U sklopu tih aktivnosti, održano je 15 Malih škola dojenja u Zagrebu, Rijeci, Zadru i Dubrovniku, na kojima je sudjelovalo oko 200 polaznica i polaznika.

U okviru podrške i pomoći dojenju, cijelu 2018. godinu savjetovale smo na Rodinom SOS telefonu za dojenje, putem foruma i mailom, te putem Facebook grupe Rodina SOS grupa za dojenje koja okuplja korisnice iz cijele regije.

Tijekom 2018. educirana je i 18. generacija savjetnica za dojenje. U edukaciji je sudjelovalo ukupno 6 polaznica koje su u prosincu s uspjehom završile edukaciju. Polaganje završnih ispita očekuje se početkom 2019. godine, nakon čega će se polaznice savjetnice uključiti u rad SOS telefona za dojenje kao i u ostale aktivnosti na projektu.

U tjednu od 1. do 7. listopada obilježen je Nacionalni tjedan dojenja. Roda je Tjedan dojenja u Zagrebu obilježila u suradnji s Gradskim uredom za zdravstvo u okviru Programa poticanja i unapređenja dojenja u Zagrebu.

Tijekom Tjedna dojenje održan je niz aktivnosti od kojih izdvajamo:

1. Predstavljanje aktivnosti dojenje Grada Zagreba: Povodom obilježavanja Nacionalnog tjedna dojenja u Parku Maksimir predstavnice/predstavnici Gradskog ureda za zdravstvo, gradskih institucija i ustanova, te udruga, javnosti su dijelili materijale i savjete o dojenju.
) . Za tu priliku zakupile smo 4 štanda i pagodu za aktivnosti s djecom (koje su bile stručno moderirane). Sudionici su bili Grad Zagreb, Gradski ured za zdravstvo, Savjetovališta za dojenje, Roda, Hrvatska udruga grupa za potporu dojenju i udruga Pragma.

2. Akcija u Zoološkom vrtu: U sklopu obilježavanja Dana životinja i Nacionalnog tjedna dojenja, u Zoološkom vrtu u Zagrebu za sve posjetitelje bili su organizirani obilasci s temom Sisavci, koji su trajali 1 sat. Ova edukativna tura organizira se u okviru suradnje Zoološkog vrta, udruge Roda i Koordinacijskog odbora za "Grad Zagreb - prijatelj dojenja". Kroz vodstvo edukatori su grupe posjetitelja proveli u obilazak sisavaca zoo vrta gdje su posjetitelji imali priliku saznati više o tome kakvi su određeni sisavci roditelji, kako brinu za mlade, koliko ih imaju, čime ih hrane, koliko dugo sišu, kada se odvajaju od roditelja i dr.

3. Projekcija filma „Mliječna staza – svaka majka ima priču“: u suradnji sa Školom za primalje i Srednjom medicinskom školom u tjednu dojenja u Rodinu gnijezdu realizirane su projekcije dokumentarca „The Milky Way – every mother has a story“ za učenice i učenike 4. i 5. razreda Srednje medicinske škole u Vrapču i za učenice 3. razreda Škole za primalje u Zagrebu. Na obje projekcije sudjelovalo je ukupno oko stotinjak učenica i učenika, a nakon projekcije filma, u suradnji s njihovim nastavnicama organizirana je plodna diskusija o njihovim impresijama situacijom prikazanom u filmu i o podršci koju one/oni kao zdravstveni jednom mogu pružiti majci novorođenčeta.

Mliječna staza je dokumentarni film o stanju dojenja u SAD-u i situaciji u kojoj su se majke našle nakon gotovo stoljeća medicinskih procedura koje su ih odvajale od novorođenčadi odmah po rođenju i medicinskih savjeta koji su uporno majkama slali poruku da njihovo mlijeko nije dovoljno dobro, o najuspješnijoj reklamnoj kampanji u povijesti marketinga - onoj u kojoj su proizvođači zamjena za majčino mlijeko uvjerali majke da dojke zamijene bočicama, o tome kako je dojka seksualizirana i postala objekt požude, a ne simbol majčinstva. Roda je od autorice filma dobila besplatnu licencu za prikazivanja u edukativne svrhe.

4. Radionica kulturalne razmjene o dojenju: Različiti aspekti oblikuju naše stavove o dojenju, povijesni, obiteljski, društveni. Svrha radionice kulturalne razmjene bila je je upoznati se sa ženama koje su tražiteljice azila, upoznati njihovu kulturu, naučiti nove stvari o dojenju, pomoći njima da i one bolje razumiju društvo u kojem danas žive i - steći nova prijateljstva. I nama u Rodi je ova radionica pomogla da pružamo učinkovitiju podršku u dojenju ženama iz drugih kultura.

Na radionici smo razmjenjivale stavove o dojenju koji su prisutni u različitim kulturama, najčešće mitove o dojenju, govorile o dojenju u javnosti, o podršci društva ženi koja doji. Pričale smo i o praktičnim stvarima, kako se rješavaju problemi u dojenju, prvim namirnicama u raznovrsnoj prehrani

djeteta, koliko dugo je uobičajeno dojiti. Uz sudionice iz Zagreba, na radionici su sudjelovale majke male djece iz Sirije i Iraka.

U drugim hrvatskim gradovima održane su Rodine radionice za trudnice i partnere, Male škole dojenja.

Tijekom godine tiskan je letak Zajedničko spavanje i dojenje i Pokazatelji uspješnog dojenja novorođenčeta.

Rodine savjetnice su i članice u Nacionalnom ocjenjivačkom timu u Programu "Rodilište-prijatelj djece" i Programu "Savjetovalište za djecu-prijatelj dojenja" Ministarstva zdravstva.

Podržavajuće roditeljstvo

Podržavajuće roditeljstvo Rodin je program u kojem roditeljima nudimo prostor za dijalog o roditeljstvu i zajedno pronalaženje odgovora na izazove i odgovornosti roditeljstva. Kroz niz projekata i aktivnosti, pružamo podršku i pomoć roditeljima da uspješno preuzmu odgovornost za svoju djecu i primjereno odgovaraju na djetetove potrebe.

Područjem roditeljstva bavile smo se tijekom 2018. godine projektno, usmjerene na digitalno roditeljstvo te poticanje očeva na preuzimanje ravnopravne roditeljske uloge. Ciljevi i rezultati ovih projekata usmjerenih roditeljima, opisani su pod pripadajućim projektima Budi tata i Razmisli pa klikni ide u vrtić. Uspješno su nastavljene i aktivnosti kroz projekt Sigurno u autosjedalici, koji je i tijekom 2018. Provođen uz financijsku podršku Nacionalnog programa za sigurnost cestovnog prometa.

Roda je u 2018. godini bila partnerica na Erasmus+ razmjeni s udrugom Hand in Hand Parenting iz Mađarske. Tijekom godine održana je prva razmjena iskustava i tri radionice za roditelje u Zagrebu.

Sigurno u autosjedalici

Projekt Sigurno u autosjedalici, najdugotrajniji je i bitan dio programa Podržavajuće roditeljstvo. Tijekom 2018. godine, zahvaljujući financijskoj podršci Nacionalnog programa za sigurnost cestovnog prometa bilo je moguće nastaviti razvijati aktivnosti i informativno edukativne materijale kojima je program obogaćen i omogućen mu je snažniji doseg do krajnjih korisnika i korisnica.

Rezultati koji su ostvareni u projektu Sigurno u autosjedalici tijekom 2018. godine obuhvaćaju:

Obuka savjetnica i savjetnika o autosjedalicama

Održane su 2 edukacije za savjetnike za autosjedalice. U Zagrebu i Sarajevu prisustvovalo je ukupno 10 budućih savjetnika i savjetnica za autosjedalice.

Informativni i promotivni materijali

Izdano je osmo revidirano izdanje informativne knjižice „Autosjedalica uvijek i bez iznimke“ koje je dopunjeno novim sigurnosnim preporukama i objašnjenjima novog atesta

za autosjedalice te upotunjeno novim infografikama zbog lakšeg predočenja opisanog u tekstu.

Predavanja za roditelje i radionice za djecu

Održano 8 predavanja za roditelje u predškolskim i školskim ustanovama kojima je prisustvovalo preko 100 roditelja i prosvjetnih djelatnika te u suradnji s PU koprivničko-križevačkom i PU virovitičkom-podravskom niz predavanja za roditelje u OB Koprivnica i OB Virovitica te radionice za djecu.

Besplatni pregled autosjedalica

Održano je 20 pregleda u 6 gradova Hrvatske – Zagreb, Rijeka, Zadar, Slatina, Karlovac i Virovitica pri čemu je pregledano preko 300 autosjedalica uz direktno davanje savjeta, ispravljanje grešaka i pokazivanje ispravnog načina vezanja.

Suradnja s policijskim upravama

U suradnji s policijskim upravama sudjelovale smo na tri preventivne akcije u Zaprešiću, Ogulinu i Brdovcu.

Suradnja s medijima

Mediji su pratili provedbu naših aktivnosti tijekom cijelog trajanja projekta, objavljeno je najmanje 60 (Rodina arhiva objava u tiskanim medijima i na internetskim portalima) objava, uz objave na radio i tv postajama koje nismo u mogućnosti sve pratiti i evidentirati zbog skupoće usluge praćenja pressa (možemo reći da je bilo još 20-tak objava u tim medijima).

Prava djece i obitelji

<http://www.roda.hr/udruga/programi/prava-roditelja-obilji-i-djece/>

Prava roditelja, obitelji i djece program je kroz koji sustavno pratimo stanje prava trudnica, roditelja, obitelji i djece i na razne načine ukazujemo na propuste, sugeriramo načine ispravljanja propusta i aktivno djelujemo na društvenim promjenama. Kroz brojne aktivnosti podižemo svijest društva o pravima (budućih) roditelja, osobito unutar zdravstvenog sustava. Zalažemo se za bolja općenita prava i pravo izbora, pravo na adekvatan roditeljski dopust, prava trudnica, žena koje rađaju, majki i djece, te za zaštitu reproduktivnih prava i zdravlja.

U okviru programa nastavljamo informirati roditelje i buduće roditelje o njihovim pravima te kontinuirano pratimo stanje prava naših ciljanih skupina, ali i ranjivih skupina roditelja. Upite dobivene pismenim putem unosimo u bazu koja nam omogućuje praćenje upita roditelja kako bismo mogle zagovaračkim djelovanjem utjecati na unapređenje njihovih prava.

Financije - Financirani projekti

Svoje aktivnosti u 2018. godini Roda je financirala sredstvima sljedećih donatora:

Education for a Positive Pregnancy, Birth and Postpartum - Erasmus+ - Agencija za mobilnost – ukupno 207 159,00 EUR (provedba listopad 2017. - rujan 2019.)
Rešetke nisu prepreke – Ministarstvo pravosuđa, 127 000,00 kn (potpisan 2017., provedba do 21. 12. 2019. godine)

Čitateljski program za zatvorenike i djecu (partnerski) – Ministarstvo pravosuđa, 1. godina - 68 404,38 kn (potpisan 2017., provedba do 31.12.2019. godine)

Čitateljski (partnerski) – Ministarstvo pravosuđa, 2. godina – 120 000,00 kn
Neprekinuta veza u Kaznionici u Požegi – Ministarstvo pravosuđa - 127 000,00 kn (potpisan 2017.)

Neprekinuta veza u Kaznionici u Lepoglavi – Ministarstvo pravosuđa – 150 000,00 kn (provedba do lipnja 2019.)

Razmisli pa klikni - MDOMSP – 100 000,00 kn (potpisan 2017., provedba do rujna 2018.)

Budi tata - MDOMSP – 96 612,50 kn (potpisan 2017., provedba do rujna 2018.)

Budi tata - MDOMSP - 83 000,00 kn (potpisan u 2018., provedba do rujna 2019.)

Boje mojega doma - MDOMSP – 103 000,00 kn (potpisan 2017., provedba do studenoga 2018.))

Strateško planiranje o reproduktivnom zdravlju, pravima žena i roditeljstvu osoba s invaliditetom - Jednokratna podrška - MDOMSP – 30 000,00 kn (provedba do rujna 2019.)

Sigurno u autosjedalici – MUP – 200 000,00 kn (potpisan 2017., provedba do kraja 2018.)

Sufinanciranje EU projekta Erasmus+ - Grad Zagreb – 40 319,98 kn

Budi tata – Grad Zagreb – 20 000,00 kn

Razmisli pa klikni – Grad Zagreb – 35 000,00 kn

Biram dojenje – Grad Zagreb – 15 000,00 kn

Rešetke nisu prepreke – HBOR – 50 000,00 kn (potpisan 2017., provedba do lipnja 2018.)

Rodin tjedan za roditelje – Grad Dubrovnik – 7 529,00 kn

3P+ Obrazovanje odraslih za pozitivnu trudnoću, porod i babinje

Projekt 3P+ provodi se u sklopu Erasmus+ programa i traje od 2017.-2019. U 2018. projektne aktivnosti su se izvodile prema planu tako da je organizirana radionica za izradu kurikuluma za voditeljice trudničkih tečaja zajedno sa projektnim partnericama iz Češke i Slovenije. Nakon toga je napravljen poziv za polaznice prve generacije edukacije, koje su online dio edukacije napravile od svibnja do rujna, nakon čega su pohađale edukaciju "u živo" u Brežicama, u Sloveniji, krajem rujna. Polaznice moraju do kraja ožujka 2019. dovršiti kurikulum rada i jedan testni tečaj pilotirati u svojim zajednicama. Do kraja 2018. to su napravile dvije polaznice.

Zbog ogromnog interesa za sudjelovanje u edukaciji, poziv za drugu generaciju polaznica poslan je krajem 2018., a nova generacija budućih voditeljica trudničkih tečajeva kreće u 2019.

Osim edukacije, drugi ishod projekta je mobilna aplikacija za trudnice. U 2018. smo dovršile proces odabira izvođača (tvrtke za razvoj aplikacije) i krenule u izradi tekstova i dizajn aplikacije. Lansiranje iste se očekuje u prvoj polovici 2019.

Rešetke nisu prepreke

U 2018. godini, izložbom Rešetke nisu prepreke predstavljen je projekt koji su 2015. godine pokrenuli udruga Roda i Studij dizajna pri Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu, koji je adresirao probleme roditelja-zatvorenika, odnosno djece čiji se roditelji nalaze u nekima od hrvatskih zatvora i kaznionica. Baziran na metodama participativnog dizajna, projekt ima za cilj razviti održivi model financiranja njihovih susreta, a dosad su u sklopu njega realizirane dvije radionice na kojima su sudjelovali studenti Studija dizajna, njihovi mentori i zatvorenici. Izložba predstavlja na njima nastale prototipove, ali i cijeli proces i strukturu projekta.

Projekt razvija etičan, odgovoran, održiv model rada koji će utjecati na povećanje mogućnosti zapošljavanja zatvorenica i zatvorenika po izlasku iz zatvora kroz razvoj novih vještina i znanja. Osim toga zatvorenicima se osigurava produktivno i ispunjeno vrijeme dok su u zatvoru, te se razvija osjećaj postignuća, ponosa i samopouzdanja i doprinosi njihovom optimističnijem pogledu na život nakon izlaska iz zatvora koji je nerijetko i izazoviji od boravka u zatvoru.

Neprekinuta veza u Kaznionicama u Požegi i Lepoglavi

Ciljevi projekata su:

- Jačanje roditeljskih kompetencija roditelja-zatvorenika i zatvorenica i povezivanje roditelja-zatvorenika s njihovom djecom
- Osnaživanje djece čiji su roditelji u zatvorima
- Osvještavanje zaposlenika zatvorskog sustava i šire javnosti o potrebama i pravima djece čiji su roditelji u zatvorima.
- Osiguranje ugodnoga prostora za svrsishodne posjete djece i omogućavanje posjeta obiteljima koje su lošijeg imovinskog stanja.

U Kaznionici u Požegi aktivnosti projekta bile su psihosocijalna podrška majkama zatvorenicama putem grupa podrške radioničkog tipa, kuharske i kazališno-glazbene radionice, promotivne aktivnosti kojima se podizala svijest javnosti te edukacija majki i osoblja kaznionice. Tijekom provedbe projekta sufinancirale smo putovanja djece u posjet majkama i uredile prostor za dječje posjete.

U Kaznionici u Lepoglavi smo u suradnji s udrugama Centar Razvoj i Dječja posla provodile grupe podrške za zatvorenike, roditelje, te edukaciju pravosudne policije o potrebama djece čiji su roditelji u zatvoru. Tiskale smo edukativne materijale za roditelje, a u suradnji s glazbo-terapeutkinjom, provodile radionice za djecu i roditelje tijekom posjeta.

Boje mojega doma - podrška obiteljima s međunarodnom zaštitom

Svrha projekta je povećanje integracije u život zajednice obitelji kojima je odobrena međunarodna zaštita kroz aktivnosti radionica psihosocijalne podrške, kulturoloških radionica, edukacija o pozitivnom roditeljstvu te informiranja i senzibiliziranja javnosti.

Ciljevi koje smo nastojale postići provedbom projekta su: pružanje psihosocijalne podrške obiteljima s međunarodnom zaštitom, informiranje i educiranje te razmjena znanja i među roditeljima iz Hrvatske i roditeljima s međunarodnom zaštitom, mijenjanje svijesti i stavova javnosti o tražiteljima međunarodne zaštite.

Aktivnosti putem kojih smo ostvarile ciljeve: Radionice psihosocijalne podrške za obitelji koje su dobile međunarodnu zaštitu, Razmjena znanja i vještina – kulturološke i običajne radionice za obitelji koje su dobile zaštitu i građanstvo, Rodaonice – radionice o odgovornom i podržavajućem roditeljstvu, Izrada i tisak slikovnice / bojanke Boje mojega doma, Akcija izrade virtualne dječje zastave Boje mojega doma.

Dan(i) prava djeteta

Dan(i) prava djeteta Rodin je projekt podrške roditeljstvu tijekom kojeg se roditeljima omogućuje slušanje i sudjelovanje u temama iz raznih područja roditeljstva i dječjega razvoja.

Ujedno, cilj je omogućiti djeci različite kreativne i edukativne radioničke sadržaje. Projekt se temelji na ideji da je podrška roditeljima u roditeljstvu pravo djeteta koje proizlazi iz Konvencije te da je kao takva obveza društva koje bi trebalo osnaživati obitelj i roditeljske kompetencije, kako bi roditelji kompetentnije obavljali svoj najvažniji "posao".

Sve radionice i predavanja za roditelje i djecu su bile besplatne te su se sve održale u periodu od 20. studenoga do 30. studenoga 2018. u prostorijama Dubrovačke razvojne agencije – DURA i Sveučilištu Dubrovnik u gradu Dubrovniku.

U 2018. godini realizirano je 20 radionica i predavanja, a sveukupno je sudjelovalo 385 sudionica/ika.

Budi tata

U okviru programa Podržavajuće roditeljstvo i Prava djece i obitelji, od 2013. Godine kontinuirano se bavimo temom ravnopravne uloge očeva i aktivnog sudjelovanja očeva u odgajanju djece. Svrha bavljenja ovom temom je ostvarenje ravnopravnog sudjelovanja muškaraca u roditeljstvu te posljedično, ostvarenje ravnopravnost spolova u obiteljskom i poslovnom okruženju, a nastojimo doprinijeti njenom ostvarenju ne samo provođenjem vlastitih projekata, već i suradnjom s drugim udrugama i organizacijama sličnih ciljeva.

Iz toga je proizašla i suradnja Rode s Veleposlanstvom Švedske u Zagrebu i udrugom Status M s kojima smo organizirale:

Festival tata

Festival tata prvi je takav festival u Hrvatskoj koji je bio usmjeren tatama i koji je naglašavao važnost brižnog očinstva.

Cilj Festivala bio je inspirirati očeve na brižno i aktivno uključivanje u odgoj djece, pokrenuti raspravu o važnosti uključenog očinstva s posebnim fokusom na zagovaranje uvođenja očevog dopusta te predstaviti primjer švedskog sustava roditeljskog i roditeljskog dopusta kao izvrsnog primjera ravnopravnog roditeljstva. Simboličnim početkom na Međunarodni dan očeva, 19. ožujka i tijekom travnja, započele su brojne aktivnosti u okviru Festivala tata.

Digitalna kampanja provedena je na Facebooku, a u okviru te kampanje organiziran je [foto natječaj #supertata](#) koji provodi Festival tata koji je bio otvoren od 19. 3. do 9. 4. 2018. Od pristiglih fotografija očeva s djecom odabrano je 25 fotografija koje su bile izložene na izložbi Tate iz Švedske i Hrvatske u Galeriji Forum u Zagrebu od 20. do 22. travnja 2018.

Dizajnirana je i otvorena [web stranica Festival tata](#) i [Facebook profil](#) sa zanimljivim i aktualnim sadržajima o samom projektu ali i općenito o uključenom roditeljstvu.

Provedeno je Istraživanje o roditeljskom i očevom dopustu za očeve djece do tri godine kojemu je cilj bio ispitati stavove i iskustva očeva djece mlađe od tri godine u Hrvatskoj o korištenju roditeljskog i očevog dopusta. Rezultati istraživanja predstavljeni su na [okruglom stolu o angažiranom roditeljstvu i aktivnoj ulozi očeva u odgoju djece](#) koji je održan 17. travnja 2018. godine u Hrvatskom saboru u suradnji s Odborom za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora.

Izložba Tate iz Švedske i Hrvatske održana je 21. i 22. travnja 2018. godine u Galeriji Forum u Zagrebu i nastavak je projekta Swedish Dads Švedskog Instituta i švedskog fotografa Johan Bävmana. Izložba Tate iz Švedske i Hrvatske uključila je 25 fotografija s izložbe Swedish Dads i 25 fotografija tata iz Hrvatske koje su prikazale tate u svakodnevnoj brizi za dijete u dobi od djetetova rođenja do 18 mjeseci života.

Objavljena je [on-line brošura za tate](#) na kojoj su radile Rodine zaposlenice i volonterke.

U okviru vlastitih projekata **Budi tata**, koje su tijekom 2018. financirali Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i Grad Zagreb, provodile smo dva projekta: **Budi tata** (MDOMSP) i **Budi tata i rasti s djetetom** (GZ) koji su imali sljedeće ciljeve:

- poticanje očeva i pružanje podrške očevima u ravnopravnom sudjelovanju u životu obitelji i usklađenju roditeljske uloge s partnericom,
- informiranje i educiranje očeva (i majki) o važnosti i dobrobitima ravnopravnog roditeljstva,
- mijenjanje svijesti i stavova javnosti o ulozi muškaraca u obitelji.

U okviru tih projekata, održane su kreativne radionice za tate i djecu (u [Opatiji](#), na [Viškovu](#), te u [Buzetu](#) i [Puli](#)), radionice za buduće i nove tate, Budi tata! (dvije u Zagrebu i jedna u Zadru). Izrađeni su i brojni informativni i edukativni materijali - infografike, plakat i letak o važnosti i dobrobitima dijeljenja brige o djeci te brošura Budi tata i rasti s djetetom.

Sigurno i odgovorno korištenje interneta **(Razmisli pa klikni ide u vrtić i Razmisli pa klikni od vrtića)**

Tijekom 2018. Godine, provodile smo dva projekta o internet sigurnosti predškolaraca - **Razmisli pa klikni ide u vrtić** koji je financiralo Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i **Razmisli pa klikni od vrtića**, koji je financirao Grad Zagreb.

U oba smo projekta, različitim aktivnostima i materijalima nastojale doprinijeti da internet (p)ostane poticajan i siguran alat za djecu, od njihovih prvih koraka na internetu.

Ciljevi provedenih aktivnosti u okviru projekata sigurnog i odgovornog korištenja interneta bili su:

- osnažiti roditelje na preuzimanje aktivne uloge u odgoju djece za digitalno doba,
- jačati kompetencije stručnjaka koji rade s djecom predškolske dobi kako bi doprinijeli razvoju ispravnih navika i pravila sigurnog korištenja interneta,
- pružiti djeci predškolske dobi, njihovoj dobi prilagođena znanja i svijest koja im je potrebna da bi prepoznali i izbjegli opasne radnje i situacije na internetu,
- podizati svijest javnosti o važnosti razvoja ispravnih navika i pravila sigurnog korištenja interneta kod djece i aktivnoj ulozi koju odrasli, uz koje djeca odrastaju, imaju.

Tijekom 2018. smo tako educirale odgojiteljice i odgojitelje (u [Zagrebu](#), [Puli](#) i [Opatiji](#)) kako bi u svojem radu s djecom i roditeljima mogle doprinositi razvoju ispravnih navika korištenja interneta, a radile smo i s djecom (u Istri, Opatiji i na Cresu) te je na Rodinoj radionici o sigurnom i odgovornom korištenju interneta sudjelovalo 223 djece, a na roditeljskim radionicama 95 roditelja.

Objavljen je niz edukativnih članaka, video zapisa i infografika, a tiskan je i plakat o pravilima korištenja interneta (namijenjen roditeljima predškolaraca) koji je distribuiran po zagrebačkim vrtićima, te po vrtićima u Hrvatskoj, gdje imamo volonterki i volontera koji su sudjelovali u distribuciji.

Radne skupine u čijem radu je Roda sudjelovala

Povjerenstvo za zaštitu i promicanje dojenja

Radno tijelo Ministarstva zdravlja koje je osnovano 2006. godine s ciljem davanja mišljenja i prijedloga vezano uz zaštitu i promicanje dojenja i isticanja dokazanih povoljnih učinaka majčinoga mlijeka na zdravlje djeteta.

Povjerenstvo čine članice i članovi iz Ministarstva zdravstva, Ministarstva nadležnoga za obitelj, zdravstvenih ustanova i institucija, stručnih udruga i udruga koje se bave podrškom i promicanjem dojenja. Povjerenstvo se tijekom 2018. godine redovito sastajalo.

Predstavnica udruge Roda u ovom povjerenstvu je Ivana Zanze.

Koordinacijski odbor Grada Zagreba za „Grad Zagreb, prijatelj dojenja“

Radna skupina Grada Zagreba osnovana 2014. godine. Zadaće Koordinacijskog odbora su: donošenje Plana i Programa rada za promicanje i unapređenje dojenja u zajednici, provođenje edukacije lokalne zajednice o važnosti dojenja, unapređenje edukacije trudnica i njihovih partnera kroz trudničke tečajeve, promocija dojenja tijekom prvih 6 mjeseci djetetova života, te dalje uz dohranu, približavanje zajednici mogućnosti dojenja na svim mjestima, poticanje osnivanja grupa potpore dojenju u zajednici, suradnja sa zdravstvenim ustanovama na završetku statusa "Rodilište prijatelji djece", suradnja sa zdravstvenim ustanovama na stvaranju okruženja za poticanje dojenja, predlaganje aktivnosti za unapređenje suradnje zdravstvenog i izvanzdravstvenog sustava, poticanje pridržavanja odredaba Međunarodnog kodeksa (pravilnika) o načinu marketinga i prodaje nadomjestaka za majčino mlijeko.

Članice i članovi Koordinacijskog odbora su: <https://zagreb.hr/koordinacijski-odbor-grada-zagreba-za-grad-zagreb-/127214>

Predstavnica udruge Roda u ovom odboru u 2018. godini bila je Ivana Zanze.

Radna skupina za izradu standarda kvalitete i sustava ocjenjivanja u programu promicanja dojenja

Radno tijelo Ministarstva zdravstva osnovano sa zadatkom uvrštavanja 10 korama Programa Rodilište prijatelj djeteta u standarde kvalitete hrvatskih rodilišta.

Članice i članovi radne skupine su predstavnici Ministarstva zdravstva, Agencije za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu i socijalnoj skrbi, zdravstveni radnici (pedijatri neonatolozi i ginekolozi, primalje), predstavnici zdravstvenih institucija, komora i

udruga koje se bave podrškom i promicanjem dojenja. Predstavnicu udruge Roda u radnoj skupini je u 2018. godini bila Ivana Zanze.

Radna skupina za rodilišta prijatelje majki i djece

Radna skupina za rodilišta prijatelje majki i djece pri Ministarstvu zdravstva je jedna od prvih takvih skupina na nacionalnoj razini u Europi. Uključuje predstavnice/ke svih dionika u procesu skrbi za trudnice, roditelje i babinjače - primalje, porodničarke/e, pedijatrice/e, predstavnice/ke iz Ministarstva zdravstva, HZZO, relevantnih komora i rodilišta u pilot projektu, te predstavnice korisnica (Roda).

Radna skupina se nije sastajala u 2018., i postoje naznake da će ista prekinuti sa radom odnosno da će se oformiti nova radna skupina.

Evaluacijski tim za rodilišta prijatelje majki i djece

Roda sudjeluje u evaluacijskom timu u pilot projektu Rodilišta - prijatelji majki i djece gdje smo aktivno radile na izradi evaluacijskog procesa, kriterije i obrazace za terensku evaluaciju. Sudjelovale smo u edukaciji za evaluatore RPMD, te imamo predstavnicu pri svakoj evaluaciji rodilišta u pilot projektu.

U radu obje skupine, Rodu su predstavljale Daniela Drandić i Ivana Zanze.

Nacionalno povjerenstvo za medicinski potpomognutu oplodnju

Povjerenstvo bi trebalo Ministru dati mišljenje za odobrenje za rad centrima za obavljanje postupka medicinski potpomognute oplodnje, davati odobrenje za prijenos biološkog materijala, davati uvid u Državni registar, pratiti napredak biomedicinske i drugih znanosti, davati preporuke i mišljenja i smjernice za izmjenu važećih propisa, raspravljati o izvješćima zdravstvenih ustanova.

Povjerenstvo se tijekom 2018. godine redovito sastajalo. Predstavnicu udruge pacijenata je Klaudija Kordić iz udruge Roda.

Sudjelovale smo i u/na ...

Good inicijativa

Roda kontinuirano sudjeluje u radu inicijative za uvođenje građanskog odgoja i obrazovanja kao međupredmetne nastave u školama diljem Hrvatske. Sudjelovale smo u pripremi nacрта prijedloga programa te dajemo podršku za uvođenje GOO u županijama gdje takve inicijative postoje kroz rad naših podružnica.

One billion Rising - Milijarda ustaje

Roda je i u 2018. godini, uz brojne organizacije civilnog društva koje promiču prava žena, sudjelovala kao jedna od organizatorica u globalnoj manifestaciji "Milijarda ustaje protiv nasilja nad ženama" („One billion rising“) koja se održala 14. veljače 2018. godine na Cvjetnom trgu, u Zagrebu. Na prosvjedu "Sluškinje ustaju za ratifikaciju Istanbulske konvencije", na kojemu su i Rodine aktivistkinje nosile odore koje su sašile članice udruge Kamensko, zahtijevalo se da Vlada i Sabor ratificiraju Istanbulsku konvenciju i pozvalo se sve zainteresirane da se pridruže "povorci »sluškinja« koje žele živjeti u Hrvatskoj i svijetu, bez nasilja nad ženama i djevojčicama". Za prosvjed je odabrana simbolika distopijske knjige i popularne serije "Sluškinjina priča" da bi se predočio smjer u koji naše društvo guraju ultrakonzervativne interesne grupe koje već nekoliko godina rade na ukidanju mehanizama zaštite ženskih ljudskih prava.

Slike: <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/sluskinje-ustale-za-ratifikaciju-istanbulske-konvencije-20180210>

Roda u medijima

Tijekom 2018. u preko 700 objava u domaćim i stranim medijima spomenuta je Roda. Najveću zastupljenost u medijima Roda je imala zbog kampanje Prekinimo šutnju ali i zbog drugih područja svojega djelovanja poput medicinski potpomognute oplodnje, sigurnosti u autosjedalici, prava djece čiji su roditelji lišeni slobode, dojenja, trudnoća i poroda, sigurnosti djece na internetu.

Roda se spominjala u brojnim tiskanim i elektroničkim - lokalnim, nacionalnim i inozemnim medijima, a zahvaljujući tako velikom interesu ali i suradnji Rode s medijima kampanja Prekinimo šutnju našla se među top temama koje potresaju Hrvatsku u studenome 2018. Naime, redovito mjesečno istraživanje CRO Demoskop provedeno početkom studenoga 2018. pokazalo je da su kiretaže bez

anestezije bile najvažnija tema tijekom listopada 2018. za 4,7% hrvatskih građana i građanki.

Nagrade i priznanja

Priznanje "Krunoslav Sukić" za promicanje mirotvorstva, nenasilja i ljudskih prava

Ovo je priznanje namijenjeno pojedincima/kama, organizacijama, društvima, građanskim i drugim inicijativama za pružanje otpora nasilju te njihovom zalaganju za primjenu nenasilnih metoda u rješavanju sukoba, zaštiti i promicanju ljudskih prava i mirotvorstva: u lokalnoj zajednici; putem društveno angažirane umjetnosti; poticanjem društvenog, ekumenskog i međureligijskog dijaloga; nenasilnim akcijama i drugim načinima nenasilnog društvenog djelovanja u Republici Hrvatskoj.

Na svečanosti koja se održala u Osijeku 12. prosinca 2018. godine, a kojom je obilježen Dan ljudskih prava, Roda je s osobitim ponosom primila priznanje "Krunoslav Sukić" za "uporan višegodišnji rad kojim (Rode) pridonose ostvarenju nužne potrebe – postupno mijenjanje hrvatskog društva u društvo odgovorno prema djeci, roditeljima, budućim roditeljima i obiteljima, a posebno za akciju #PrekinimoŠutnju kojoj pridružujemo naziv nenasilne akcije godine!

Priznanje je dodijelio Centar [za mir, nenasilje i ljudska prava u Osijeku kojemu se Roda zahvalila u svom](#) govoru.

BalkanInsight - Hero of the Year

"Za Balkan, 2018. bila je burna godina puna uspona i padova. Ipak, spasila ga je nekolicina junaka i junakinja. Širom regije, izvanredne žene i muškarci poticali su svoja društva na razmišljanje. Kao i prošle godine, BIRN (Balkan Investigative Reporting Network) prepoznaje ljude koji su 2018. godine govorili protiv nepravde, protiv kršenja ljudskih prava ili jednostavno stavljaju dobrobit drugih ispred svoje vlastite dobrobiti, podižući svoj glas za bolju budućnost." Ovim je riječima BIRN, [Balkanska istraživačka mreža najavila heroje i heroine za 2018. godinu](#).

Ova mreža nevladinih organizacija, koja je osnovana 2004. godine i koja promiče slobodu govora, ljudskih prava i demokratskih vrijednosti u južnoj i istočnoj Europi, kao balkanske heroine u 2018. godini prepoznaje žene iz Hrvatske koje su prekinule šutnju.

Najdobre 2018.

Kampanja #prekinimošutnju prepoznata je kao jedna od tri najbolje neprofitne kampanje u Hrvatskoj i dobila nagradu Najdobre 2018.

Treću godinu za redom, Brodoto je u potrazi za najboljim društveno korisnim kampanjama i nagrađuje one koji su najglasnije i najupornije radili na stvaranju pozitivnih društvenih promjena i prepoznao je Rodinu kampanju #prekinimošutnju kao jednu od tri koje su zaslužile ovo priznanje.

Kamo idemo

Strateški ciljevi organizacije 2017.-2020.

Strateški ciljevi udruge Roda utvrđeni su i opisani na strateškom sastanku većeg broja članica Rode, aktivnih u različitim programima i projektima.

Opći cilj je

- **stvarati poticajno, prijateljsko okruženje u društvu za dostojanstveno i podržavajuće roditeljstvo i djetinjstvo.**

Ciljevi organizacije u sljedećem strateškom razdoblju su

- **Ojačati sustavnu podršku za osnaživanje roditelja, unapređenje reproduktivnog zdravlja žena i muškaraca i unapređenje zdravlja djece te stvaranje optimalnih uvjeta za rast i razvoj djece**

1. Poticati razvoj, jačanje i širenje mreže socijalnih usluga za sve skupine roditelja
2. Jačati Rodine kapacitete i kapacitete ostalih dionika za pružanje direktne podrške, pomoći i usluga roditeljima
3. Osigurati kontinuitet pružanja podrške roditeljima, vodeći računa o dostupnosti i geografski ravnomjernoj rasprostranjenosti naših usluga
4. Osigurati objavljivanje i ravnomjernu distribuciju edukativnih materijala koristeći različite medije

- **Zagovarati očuvanje stečenih prava roditelja i djece, dobrih praksi i njihovu provedbu i unapređenje**

1. Pratiti i analizirati postojeći politički i pravni okvir u interesnim područjima
2. Utjecati na izmjene zakona, propisa i praksi u suradnji s drugim akterima
3. Uspostavljati strateška partnerstva s institucijama, jedinicama uprave i drugim relevantnim dionicima
4. Zagovarati transparentnost i jasne procedure za sve usluge koje javna tijela pružaju roditeljima, djeci i obiteljima
5. Poticati sve dionike na kritičko preispitivanje postojećih i ukorijenjenih praksi
6. Poticati roditelje na samoorganiziranje za aktivno djelovanje u zajednici
7. Uspostaviti održive komunikacijske servise za informiranje šire i stručne javnosti

· **Osvijestiti društvo za potrebe ranjivih skupina roditelja i djece i za nužnost razvoja dostupnog i odgovarajućeg sustava podrške**

1. Pratiti i promovirati uspješne primjere i prakse iz zemlje i inozemstva
2. Zagovarati razvoj i širenje socijalnih usluga za ranjive skupine roditelja
3. Osmisliti i provoditi aktivnosti sa svrhom informiranja šire javnosti
4. Usmjeravati pažnju na potrebe i probleme posebno osjetljivih skupina

· **Jačati Rodine organizacijske kapacitete**

1. Osigurati financijsku održivost organizacije kroz natječaje i model samofinanciranja
2. Jačati kapacitete članica i volonterki s ciljem da se njihovi potencijali i motivacija maksimalno iskoriste
3. Jačati kapacitete Izvršnog tima i Upravnog odbora za optimalnu provedbu strategije

Nikad nemojte sumnjati u to da mala grupa građana posvećenih određenom cilju može promijeniti svijet. Doista, to je jedino što ga može promijeniti.

Margaret Mead